

ВИСШЕ УЧИЛИЩЕ ПО ЗАСТРАХОВАНЕ И ФИНАНСИ
РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д.ик.н. Бритченко Игор
професионално направление 3.8 Икономика
e-mail: ibritchenko@gmail.com
GSM +359 877 031 108

на дисертационен труд за присъждане
на научната степен „**доктор на науките**” в област на висше образование
3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление
3.8. Икономика докторска програма Финанси, застраховане и осигуряване

Автор: д-р Марчин Кенси

**Тема: „Въздействие на управлените компетенции върх ефективно
функциониране на организация на здравните услуги“**

1. Общо описание на представените материали

Със решение на ректора на ВУЗФ № 110 от 21.04.2022 г. и заседание на научно жури от 05.05.2022 г. съм определен за рецензент за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема „Въздействие на управлените компетенции върх ефективно функциониране на организация на здравните услуги“ за придобиване на научната степен „доктор на науките” в Област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8. Икономика, докторска програма «Финанси, застраховане и осигуряване».

Автор на дисертационния труд е д-р Марчин Кенси е доцент на основен трудов договор в Висше училище по икономика в Бидгошч (Полша).

Предадените от катедра и Центъра за научни изследвания и докторантско обучение във ВУЗФ материали включват всички необходими за процедурата документи, така че по всички страни на оценката, които правя аз както рецензентът, да се посочат конкретните заслуги на докторанта и да се направи обективен извод.

2. Кратки биографични данни за кандидата.

Д-р Марчин Кенси през 2006 г. защитава докторска дисертация в във Факултета по мениджмънт и социални комуникации на Ягелонския университет в Краков. Тема на дисертация „Системата на обучение в професионалните училища в съответствие с изискванията за компетентност на предприемачите в Люблинско войводство“. Материалите на дисертационния труд за научна степен доктор на Марчин Кенси не се повтарят и не са използвани при изготвянето на дисертацията за степен доктор на науките.

Д-р Марчин Кенси е доцент в Висше училище по икономика в Бидгошч (Полша). От 2014 г. д-р Марчин Кенси е титуляр на дисциплини, които имат за обект проблемите на управленческите компетенции в мениджмента в Република Полша. Той съчетава преподавателската си работа с изследванията в областта на тази актуални теми, което е довело да реализиране на настоящия дисертационен труд, обект на тази рецензия.

Освен преподавателската работа на основен трудов договор, той се занимава с следващи длъжности в другите Висши училища на Полша:

09.1999 - 09.2008 г. - ст. преподавател в катедра "Макроикономика и финанси" на Зеленогурския университет (Полша);

04.2002 - 08.2008 - мениджър по кадри и обучение в транспортна фирма PON-RO в Нов Томисл (Полша);

10.2007 – 09.2009 г. – заместник-ректор по обучението в Държавно висше професионално училище във Вълча. Старши преподавател в Държавното висше професионално училище във Вълча (Полша);

04.2007 – 09.2013 – преподавател във Висшето училище по мениджмънт в г. Лигница, Факултет по мениджмънт (Полша);

10.2008 – 02.2014 – преподавател в Висшето училище по бизнес в г. Пила, Факултет по администрация и мениджмънт (Полша);

10.2013 – 09.2015 – преподавател в Куявско-Поморското висше училище в г. Бидгощч, Факултет по право, администрация и икономика (Полша);

10.2013 – 06.2015 – главен специалист по проект на Регионалната териториална обсерватория в г. Любуш в Департамента за регионално развитие на Маршалска служба на Любушко войводство (Полша);

10.2015 – сегашно време - доцент във Висшето училище по икономика в г. Бидгощч, декан на Факултета по приложни науки в г. Пила от 05.2017 г., ръководител на Регионалния образователен център ВШЭ в г. Згожелец от 02.2016 г., координатор на Колегиума за заместващи отдели и мениджмънт от 10.2016 г. (Полша);

10.2015-04.2016 г. – ръководител на проектния екип за оценка на компетенциите на служителите на Службата на община Згожелец (Полша);

от 04.2016 г. – експерт Eurostars Expert Area в Брюксел;

от 01.2017 г. – експерт по POIR, POPW и POWER, реализиран от Полската агенция за развитие на предприятията;

01.2017-03.2018 г. - Заместник-председател на стратегическата група на ВШЭ в Бидгощч за 2018-2022 г. (Полша);

от 02.2017 г. - съветник на предприятие по проект: „Стратегия за определено развитие“, номер на договор UDA POWR 02.02.00-00-0047/16 (Полша);

от 07.2019 г. - член на експертна група „Помощ на работодателите и Куяв“. Асоциация на работодателите (Полша);

от 2011 г. - редовен член на Асоциацията на здравните мениджъри, клон Нижнеселски във Вроцлав (Полша);

от 11.2020 г. - Полско икономическо дружество, филиал в Зелена Гура (Полша).

Член на колегиални университетски органи:

10.2005 - 09.2008 - Член на Сената на Зеленогурския университет като представител на независими работници от Факултета по икономика и управление (Полша);

09.2008 – 08.2012 – Член на Съвета на Факултета по мениджмънт на Висшето училище по мениджмънт в г. Лигница (Полша);

11.2007 - 09.2009 - Член на Сената на Държавно висше професионално училище във г. Вълча (Полша);

04.2016 – сегашно време - член на Разширената колегия към Висшето училище по икономика в Бидгошч (Полша);

11.2016 г. – сегашно време – председател на подкомисията на Сената по качество на образованието (Полша);

09.2016 – сегашно време – Член на Докторантския програмен съвет (Полша).

Награди на д-р Марчин Кенси:

2010 г. - най-добрият преподавател на Висшето бизнес училище

2011 г. - най-добрият преподавател на Висшето бизнес училище

2017 г. – диплома на организатора на най-добра магистърска работа в конкурса за най-добра дипломна работа на студенти от Висшето училище по икономика в г. Бидгошч;

2019 г. - награда на ректора на Висшето училище по икономика в г. Бидгошч за научни постижения за учебната 2018/2019 година.

2020 г. - най-добрият преподавател във Факултета по приложни науки в г. Пила, Висше училище по икономика в Бидгошч.

3. Актуалност на тематиката и целесъобразност на поставените цели и задачи

Д-р Марчин Кенси е посветил своите научни изследвания на проблема за ефективно управление на предприятия и здравни организации в Полша. Актуалността на темата не подлежи на съмнение, тъй като подобряването на благосъстоянието на гражданите има пряка връзка с ефективното управление на

здравните предприятия. Освен това този аспект е от значение не само в условията на пандемия, но и за ефективното функциониране на икономиката като цяло.

Тази работа има особено положително, актуално и полезно значение със връзка с необходимостта от подобряване на ефективността на работата на мениджъри на предприятия и организации на здравната система в Полша в контекста на пандемия, както и в контекста на други социални и хуманитарни предизвикателства от последно време.

4. Познаване на проблема

Авторът несъмнено е проучил задълбочено разследвания проблем. За това свидетелстват многобройните му публикации. Общият брой на научните публикации е 89, включително: Индивидуални монографии – 3; Колективни монографии – 31; Научни статии, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни – 23 (научни публикации са индексирани в Web of Science – 4, SCOPUS - 2); Научните статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране – 28; Студии, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни токове – 4. Всички публикации на автора са пряко свързани с изучавания проблем.

Освен това д-р Марчин Кенси е член на редакционния съвет на научно списание VUZF Review. Трябва да се отбележи, че д-р Кенси проучва този научен проблем приблизително от 15 години и от 2010 г. публикува научни трудове по темата. Трудове му се цитира от 2015 г.

В дисертационния си труд авторът използва 319 източници включително: научна литература – 277, статистични източници – 13, нормативни и правни актове – 22, интернет ресурси - 6 и собствени авторски обобщения и разработки.

Многогодишният опит на автора в научната и преподавателска дейност в Висше училище по икономика в Бидгошч (Полша) е безспорен. Също безспорен е

и опит за личното му участие като специалист и управленски персонал в предприятия от съответния вид дейност.

5. Използвани методи на изследването

В дисертационния труд са използвани присъщи за темата и областта на изследване методи - системен подход, обогатен с функционален и структурен подход, както и експертни методи. Използвани са и емпирични методи: научни наблюдения и изследователски методи и преценки (мнения), теоретични методи: анализ и обобщение на литература и нормативни документи, налични материали, включително литература, свързана с изследователски задачи и съществуващи предположения и проекти на концепции, както и обобщения, сравнения, аналитични и статистически данни. Те дават възможност да се направи задълбочен теоретичен анализ, а също така на базата на анкетни поручвания и анализа на данните от тях да се направят практико-приложни изводи, които имат характер на принос.

6. Характеристика и оценка на дисертационния труд

В структурно отношение дисертационният труд съдържа увод, шест глави, заключение, библиография, списък на таблици и рисунки. Приложен е и автореферат, който в съкратен вид излага реално направените изводи и резултати от проведеното изследване. Дисертацията е написана на руски, а авторефератът е на руски и български.

След като в увода са поставени основните параметри на изследването в отделните глави се акцентира на следните проблеми:

В **първа глава**, озаглавена „Анализ на теорията в областта на управлението на компетенциите”, авторът представи теоретичен анализ на управлението на компенсациите. За тази целта авторът разглежда теоретичните аспекти на възприемането на човек в една организация, теоретичните аспекти на управлението на компетенциите и компетенциите в управлението, значението на интервала от

време и анализа при управлението на компетенциите. Авторът отделя специално внимание на теоретичния анализ на компетенциите в здравеопазването. Авторът е анализирайл задълбочено литературата по тази тема.

Във втора глава, озаглавена „Управление на компетенциите в здравните организации“, д-р Марчин Кенси разкрива теоретичните аспекти на управлението на компетенциите в организациите на здравните услуги, като разглежда актуални въпроси като ролята и мястото на медицинските организации и предприятия в системата на здравеопазването, структурата на заетостта в болниците и системата за управление на здравеопазването, професионалните компетенции на здравните работници, типологията на медицинския специалист в системата на здравеопазването и неговите управленски компетенции, както и методи за подобряване на професионалните компетенции. Втората глава е логично продължение на първата глава.

Третата глава, озаглавена „Методология на емпиричното изследване“, е посветена на генезиса на изследователския проблем, концепцията и описанието на изследователския процес, методите за избор на количествени и качествени методи на изследване. Отделно се разглежда използването на пилотно изследване в изследователския процес. Третата глава е продължение и допълнение към втората глава. Третата глава прави логичен преход от качествените аспекти на научното изследване към количествените методи на изследване.

Четвъртата глава, озаглавена „Изследване чрез количествени методи в областта на потенциала на управленските компетенции на служителите в здравните организации“, авторът представя и анализира такива актуални аспекти на научните изследвания като състоянието и подобряването на управленските познания на здравните работници, нивото на вътрешна комуникация между служителите, предпочитано поведение на ръководна позиция, оценка на мениджърите по отношение на знанията, необходими за управленска позиция, междуличностни умения на управленския персонал. В тази глава авторът активно използва

количествени статистически и математически изследователски методи, които логично и убедително продължават теоретичните описания в предходните глави.

В **пета глава**, която се нарича „Проучване с помощта на качествени методи в областта на желаните компетенции на ръководни позиции“, д-р Марчин Кенси описва интервюта, проведени с мениджъри на различни нива на предприятия и организации в полската здравна система. Авторът изследва междуличностните умения на лидерите на здравната система и дава авторската интерпретация на резултатите от изследването.

В **шеста глава**, озаглавена „Компетентностно-организационен модел във вертикалата на управление“. Глава описва липсата на компетенции на служителите в областта на управленските функции, желаните компетенции за мениджъри от различни организационни нива, организационни иновации на управленски нива и ограничения в областта на предложените компетентностно-организационни промени. Всъщност авторът предложи организационен модел за управление на предприятия и организации в полската здравна система, като се вземат предвид изискванията към компетенциите на мениджърите на различни нива на управление. Шестата глава е логичното продължение и заключение на всички предишни глави.

Дисертационният труд завършва със съответните заключения.

7. Оценка на автореферата и справката за приносите в дисертационния труд

Авторефератът е твърде подробен и точно отразява постиженията в самия дисертационен труд. Авторефератът съдържа следните части: обосновка на актуалността на изследование и избора на тема, цел, предмет, обект, хипотези, ограничения, структура и област на изследване, приносът на автора за развитието на научното познание и изводи от дисертационни изследвания, а също и резюме на дисертацията. Авторефератът е изготвен на български език, дисертацията е на руски език.

Приносът на автора е разделена на две части – авторът е формулирал приноси които имат подчертан теоретичен характер и второ – практико-приложни приноси. Авторът е представил две основни научно-теоретични и две научно-практически заключения от дисертационната работа в авторефератът. Всички изводи са научно обосновани и логично доказани в дисертационната работа. Изводи имат научна и практическа стойност. Така авторефератът отразява изцяло същността на дисертационната работа и отговаря на изискванията за него.

8. Преценка на публикациите по дисертационния труд

Кандидатът е представил списък с публикациите, които са по темата на дисертационния труд. Те са както лични, така и написани в съавторство. Всички са публикувани в реферирани и рецензирани издания. Преобладават монографичните изследвания и студиите, което е доказателство за достатъчно солидното популяризиране на идеите, които кандидатът защитава в своя дисертационен труд.

Общият брой на научните публикации е 89, включително: Индивидуални монографии – 3; Колективни монографии – 31; Научни статии, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни – 23 (научни публикации са индексирани в Web of Science – 4, SCOPUS - 2); Научните статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране – 28; Студии, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове – 4. Всички публикации на автора са пряко свързани с изучавания проблем.

Д-р Марчин Кенси през 2006 г. защитава докторска дисертация в във Факултета по мениджмънт и социални комуникации на Ягелонския университет в Краков. Тема на дисертация „Системата на обучение в професионалните училища в съответствие с изискванията за компетентност на предприемачите в Люблинско войводство“. Материалите на дисертационния труд за научна степен доктор на Марчин Кенси не се повтарят и не са използвани при изготвянето на дисертацията за степен доктор на науките.

9. Преценка за изпълнение на минималните национални изисквания

От справката за изпълнение на минималните национални изисквания за присъждане на научната степен „доктор на икономическите науки“, която кандидатът е приложил е видно, че е налице преизпълнение на тези изисквания.

10. Лично участие на кандидата за “доктор на науките“

Налице са всички доказателства, че този дисертационен труд е дело на самия кандидат, резултат на неговите проучвания и работа върху една тематика, която в голяма част е в обхвата на преподавателската му дейност и от друга страна – на неговите научни търсения и анализи.

11. Слабости и въпроси

Авторът не е изследвал такъв актуален въпрос като свързването на предприятия и организации на здравната служба със службата за социално подпомагане и други държавни структури на Полша, призвани да се грижат за качеството и стандарта на живот.

В същото време трябва да се отбележи, че поради рядкост на научни изследвания в тази област на знанието, всъщност всяка посока на научните изследвания в избрана от автора областта, ще бъде много актуална.

14. Препоръки за бъдещо използване на дисертационните приноси и резултати

Препоръчвам в бъдещите научни изследвания да се обърне повече внимание на актуални аспекти на връзка управление на предприятия и организации на здравната служба с държавни служби за социално подпомагане на населението.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Направената рецензия на дисертационния труд на тема: „Въздействие на управлените компетенции върх ефективно функциониране на организация на

здравните услуги“, разработен от д-р Марчин Кенси дава основание да се направи заключението, че това изследване отговаря на минималните изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България. Темата дава възможност да се разкрият както фундаментални въпроси на икономическата и управленска теория, така и да се очертаят модели за практически ползи от приложението на теорията в практиката.

Дисертационният труд съдържа научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за прилагане на ЗРАСРБ. Представените материали и дисертационни резултати напълно съответстват на специфичните изисквания на Правилника за приемане и обучение на докторанти във Висшето училище по застраховане и финанси.

Дисертационният труд показва, че кандидат на научната степен „доктор на науките“ д-р Марчин Кенси притежава задълбочени теоретични знания и професионални умения по професионално направление 3.8. Икономика, като демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научни изследвания.

Поради гореизложеното, убедено давам своята **положителна оценка** за проведеното изследване, представено от рецензирания по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и **предлагам на почитаемото научно жури да присъди научната степен „доктор на науките“** на д-р Марчин Кенси в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки; професионално направление 3.8. Икономика; докторска програма „Финанси, застраховане и осигуряване“.

06.05.2022г. Рецензент:

(проф, д.ик.н. Игор Бритченко)